

ที่ สม ๐๐๐๓/๒๕๐

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ อาคารบี ชั้น ๖-๗
ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่
กทม. ๑๐๒๑๐

๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนารายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ ๓๔๓/๒๕๕๒ จำนวน ๑๒ หน้า

ด้วยนายสนธิ คานะอุย ผู้ร้องที่ ๑ นายเฉียบ เรือนคารา ผู้ร้องที่ ๒ และนางสมบุญ สีคำดอกแค ผู้ร้องที่ ๓ ได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ รวม ๓ คำร้อง ดังนี้

ผู้ร้องที่ ๑ ร้องเรียนว่า ผู้ร้องเป็นลูกจ้างของบริษัท ส.พลังคอนสตรัคชั่น จำกัด ได้ประสบอุบัติเหตุเมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๓๔ จนเป็นอัมพาต ในระหว่างรักษาตัวที่โรงพยาบาลผู้ร้องไม่ต้องจ่ายเงินค่ารักษาพยาบาลและได้รับเงินเดือนๆ ละ ๕,๐๐๐ บาท ต่อมาประมาณปลายปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ผู้ร้องไม่ได้รับเงินดังกล่าว ผู้ร้องจึงได้ร้องเรียนไปยังรายการ “เสียงผู้บริโภคร” ต่อมาเจ้าหน้าที่ประกันสังคมได้ให้ผู้ร้องยื่นแบบคำขอรับประโยชน์ทดแทน แล้วผู้ร้องได้รับแจ้งว่าผู้ร้องหมดสิทธิขอรับประโยชน์ทดแทน เนื่องจากขาดอายุความ เพราะยื่นเรื่องเกิน ๑๐ ปี ผู้ร้องจึงร้องขอความเป็นธรรม

ผู้ร้องที่ ๒ ร้องเรียนว่า ผู้ร้องได้รับเรื่องร้องทุกข์จากเด็กหญิงน้ำฝน สุธรรมมา อายุ ๑๑ ปี เป็นบุตรของนายอุทัย สุธรรมมา ว่า นายอุทัยฯ ทำงานที่ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็ม เอ็ม เพนท์ สาขาภาคเหนือ ในขณะที่นายอุทัยฯ เดินทางกลับจากทำงานได้ประสบอุบัติเหตุถูกรถชนเสียชีวิต นายจ้างได้ให้ความช่วยเหลือค่าทำศพเป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท และสำนักงานประกันสังคมได้พิจารณาแล้วเห็นว่า นายอุทัยฯ ไม่มีนิติสัมพันธ์ในฐานะลูกจ้างของห้างฯ เนื่องจากลักษณะการทำงานไม่ต้องมาทำงานทุกวัน ไม่ต้องลงชื่อปฏิบัติงาน ไม่มีค่าจ้าง จึงไม่มีลักษณะเป็นลูกจ้าง เป็นแต่เพียงรับสินค้าไปขายและรับส่วนต่างเป็นรายได้ ทายาทของผู้ตายเห็นว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมท่านจึงร้องขอความเป็นธรรม

/ผู้ร้อง...

ผู้ร้องที่ ๓ ได้ร้องเรียนว่า นางประภัสสร ทศนสุวรรณ ทำงานเป็นพนักงานของบริษัท คาวาชิ ประเทศไทย จำกัด ทำหน้าที่ขึ้นประทับตราของผลิตภัณฑ์ เป็นระยะเวลา ๑๑ ปี ต่อมาเมื่อประมาณเดือน ธันวาคม ๒๕๔๙ นางประภัสสรฯ ได้เกิดอาการเจ็บที่บริเวณสะบักไหล่ และได้เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาล ภัทรธนบุรี แพทย์ระบุว่าสาเหตุของอาการเจ็บป่วยสืบเนื่องจากการทำงาน แต่บริษัทฯ ปฏิเสธความรับผิดชอบ นางประภัสสรฯ จึงได้ยื่นแบบคำร้องขอรับประโยชน์ทดแทนการขาดรายได้ของกองทุนเงินทดแทน สำนักงานประกันสังคมจังหวัดปทุมธานี แต่คณะกรรมการกองทุนเงินทดแทนได้วินิจฉัยว่า อาการเจ็บป่วยของ นางประภัสสรฯ ไม่ได้เจ็บป่วยสืบเนื่องจากการทำงาน ผู้ร้องจึงร้องขอความเป็นธรรม

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ตรวจสอบเรื่องร้องเรียนดังกล่าวข้างต้น ตามอำนาจหน้าที่ที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แล้วเห็นว่า กรณีที่ ๑ และกรณีที่ ๓ ได้มีการเยียวยาแก้ไขปัญหามาแล้ว ส่วนกรณีที่ ๒ ได้มีการชี้แจงให้ผู้ร้อง และทนายของผู้ตายได้เข้าใจและไม่คิดใจแล้ว คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงมีมติให้ยุติ การตรวจสอบเรื่องร้องเรียน และให้มีข้อเสนอเชิงนโยบายต่อรัฐบาล เพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป กล่าวคือ

๑. เร่งรัดนโยบายขยายความคุ้มครองประกันสังคมแก่บุคคลที่มีชั่วโมงจ้าง เพื่อเป็น หลักประกันคุ้มครองแรงงานที่มีชั่วโมงจ้าง หรือแรงงานนอกระบบที่มีการขยายตัวและเป็นคนทำงานที่ยากไร้ ด้อยโอกาสส่วนใหญ่ในสังคม

๒. ให้กระทรวงแรงงานกำหนดคนนโยบายคุ้มครองการประกันสังคมแก่ลูกจ้างให้สอดคล้อง กับเจตนารมณ์ของกฎหมายเงินทดแทนและกฎหมายประกันสังคมอย่างเคร่งครัด โดยไม่นำประเด็น เรื่องอายุความมาเป็นเงื่อนไขยกเลิกประโยชน์ทดแทนกรณีการพิจารณาจ่ายสิทธิประโยชน์กรณีต่างๆ และให้แจ้งสำนักงานประกันสังคมทุกพื้นที่รับทราบและนำแนวนโยบายนี้ไปปฏิบัติ

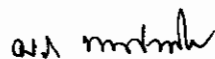
๓. ให้สำนักงานประกันสังคมดำเนินการออกคำสั่งเกี่ยวกับประโยชน์ทดแทนอย่างรวดเร็ว โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายเงินทดแทน ที่มุ่งให้ลูกจ้างได้รับสิทธิประโยชน์ภายใต้เงื่อนไข หลักเกณฑ์ที่กำหนด โดยเฉพาะกรณีลูกจ้างมิได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์หลายคนยืนยันว่าเจ็บป่วย เนื่องจากการทำงาน คณะกรรมการและอนุกรรมการการแพทย์ในกองทุนเงินทดแทนควรยอมรับ เพื่อไม่เป็นภาระแก่ลูกจ้างต้องไปฟ้องร้องต่อศาลแรงงาน

๔. ให้สำนักงานประกันสังคมมีกระบวนการตรวจสอบการขึ้นทะเบียนผู้ประกันตน ทั้งกองทุนประกันสังคมและกองทุนเงินทดแทน โดยเฉพาะสถานประกอบกิจการที่มีรูปแบบและวิธีการจ้างงานที่ไม่ชัดเจน การอ้างว่าไม่มีนิติสัมพันธ์กับนายจ้าง-ลูกจ้าง แล้วไม่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกันตน เป็นการตัดสิทธิประโยชน์ของลูกจ้างเมื่อประสบเหตุใดเหตุหนึ่งตามพระราชบัญญัติประกันสังคมและพระราชบัญญัติเงินทดแทน

๕. เนื่องจากมาตรฐานการวินิจฉัยโรคจากการประกอบอาชีพของแพทย์ในโรงพยาบาล ต่างๆ กับการวินิจฉัยของคณะกรรมการการแพทย์ กองทุนเงินทดแทน ที่ไม่ได้ตรวจลูกจ้างโดยตรง ยังมีความแตกต่างกันในการวินิจฉัยว่าลูกจ้างต้องรับเงินทดแทน ถ้าใช่ จึงสมควรจะปรับมาตรฐานให้สอดคล้องกัน

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ผลเป็นประการใดโปรดแจ้งให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทราบด้วย จะขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ศาสตราจารย์อมรา พงศาพิชญ์)

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๓๕๓๘-๔๐

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๕๕๔๘

รายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน

โดย

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

รายงานผลการตรวจสอบที่

๓๔๓ / ๒๕๕๒

เรื่อง สิทธิแรงงาน กรณีเจ้าหน้าที่สำนักงานประกันสังคม วินิจฉัยหรือออกคำสั่งไม่จ่ายเงินทดแทนตามพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. ๒๕๓๗ และพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓

ผู้ร้อง นายสนธิ์ ดาเอื้อย ที่ ๑
นายเจียบ เรียนคารา ประธานสมาคมคุ้มครองผู้บริโภค ผู้ร้องแทน ที่ ๒
นางสมบุญ สีคำดอกแค ประธานสภาเครือข่ายกลุ่มผู้ป่วยจากการทำงานและ
สิ่งแวดล้อมแห่งประเทศไทย ผู้รับมอบอำนาจร้องแทน ที่ ๓

ผู้ถูกร้อง สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ ๖ ที่ ๑
สำนักงานประกันสังคมจังหวัดเชียงราย ที่ ๒
กองทุนเงินทดแทน สำนักงานประกันสังคมจังหวัดปทุมธานี ที่ ๓
สำนักงานประกันสังคม ที่ ๔

นายสนธิ์ ดาเอื้อย ได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นหนังสือตามคำร้องที่ ๕๔ / ๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๔๗ อ้างว่า สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ ๖ ไม่จ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีทุพพลภาพ

นายเจียบ เรียนคารา ประธานสมาคมคุ้มครองผู้บริโภค ได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นหนังสือตามคำร้องที่ ๔๖๕/๒๕๔๘ อ้างว่า นายจ้างปฏิเสธนิติสัมพันธ์ฉันท์นายจ้างและลูกจ้างเป็นเหตุให้สำนักงานประกันสังคมจังหวัดเชียงรายไม่จ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีตาย

นางสมบุญ สีคำดอกแค ประธานสภาเครือข่ายกลุ่มผู้ป่วยจากการทำงานและสิ่งแวดล้อมแห่งประเทศไทย ได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นหนังสือตามคำร้องที่ ๓๒๔ / ๒๕๔๘ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๘ อ้างว่า สำนักงานประกันสังคมจังหวัดปทุมธานี ไม่จ่ายเงินทดแทนการเจ็บป่วยอันเนื่องมาจากการทำงาน

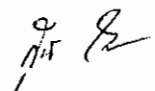
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาเบื้องต้นแล้ว จึงมอบหมายให้คณะอนุกรรมการสิทธิแรงงานดำเนินการตรวจสอบคำร้องทั้งสามตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๔๕

คณะอนุกรรมการสิทธิแรงงานได้พิจารณาแล้วเห็นว่า คำร้องทั้งสามเป็นประเด็นการวินิจฉัยและออกคำสั่งของเจ้าพนักงานที่ตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน จึงมีมติให้รวมคำร้องทั้งสามเข้าด้วยกัน เพื่อจัดทำรายงานผลการตรวจสอบและมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สาระสำคัญของคำร้อง

คำร้องที่ ๕๔/๒๕๔๗ นายสนธิ์ คาเอื้อย ผู้ร้องเป็นลูกจ้างทำหน้าที่ขับรถแบ็คโฮของบริษัท ส.พลังคอนสตรัคชั่น จำกัด ต่อมาผู้ร้องประสบอุบัติเหตุเมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๓๔ หลังออกจากโรงพยาบาลไม่สามารถทำงานได้เนื่องจากเป็นอัมพาต ในระหว่างรักษาตัวที่โรงพยาบาลไม่ต้องจ่ายเงินค่ารักษาและได้รับเงินเดือนๆ ละ ๕,๐๐๐ บาท และหักเงินสมทบประกันสังคม ผู้ร้องเข้าใจว่าเป็นเงินที่ได้จากประกันสังคมโดยบริษัทจัดส่งให้ ประมาณปลายปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ไม่ได้รับเงินอีกต้องประสบความเดือดร้อนมาก เนื่องจากไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ไม่มีครอบครัว อีกทั้งพ่อแม่เสียชีวิตหมดแล้ว จึงร้องเรียนไปยังรายการ “เสียงผู้บริโภคร” เพื่อขอความช่วยเหลือ หลังจากนั้นจึงมีเจ้าหน้าที่ประกันสังคมไปหาที่บ้าน แจ้งว่ายังไม่ได้รับทราบเรื่องการประสบอุบัติเหตุแต่อย่างใด และให้ยื่นแบบคำขอรับประโยชน์ทดแทนเพื่อพิจารณาต่อไป ต่อมาได้รับคำสั่งว่าไม่ได้รับสิทธิเนื่องจากขาดอายุความเพราะยื่นเรื่องเกิน ๑๐ ปี หากไม่พอใจให้ยื่นอุทธรณ์คำสั่ง จึงได้ยื่นอุทธรณ์

คำร้องที่ ๔๖๕ / ๒๕๔๘ ผู้ร้องแทนที่ ๒ เป็นประธานสมาคมคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค ได้รับเรื่องร้องทุกข์จากเด็กหญิงน้ำฝน สุธรรมา อายุ ๑๑ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๓๑๖ ซอย ๓ บ้านใหม่บัวแดง หมู่ ๑๕ ตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย มีนายอุทัย สุธรรมา เป็นบิดา ทำงานอยู่ที่ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็ม เอ็ม เพนท์ สาขาภาคเหนือ ซึ่งมีนายธนโชติ กุลพัชรารัตน์ เป็นผู้จัดการ ขณะที่นายอุทัยฯ เดินทางกลับจากทำงานได้ประสบอุบัติเหตุรถชนเสียชีวิต นายจ้างได้ให้ความช่วยเหลือค่าทำศพเป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท ผู้ร้องแทนที่ ๒ ได้ร้องทุกข์ไปยังกระทรวงแรงงาน ฯ และได้ส่งเรื่องให้สำนักงานประกันสังคมพิจารณา ผลการพิจารณาปรากฏว่า นายอุทัย สุธรรมา ผู้เสียชีวิต ไม่มีนิติสัมพันธ์

ในฐานะลูกจ้างของห้างฯ ดังกล่าวเนื่องจากลักษณะการทำงานไม่ต้องมาทำงานทุกวัน ไม่ต้องลงชื่อปฏิบัติงานไม่มีค่าจ้างจึงไม่มีลักษณะเป็นลูกจ้างเป็นแต่เพียงรับสินค้าไปขายและรับส่วนต่างเป็นระยะได้ไปยั้งชีพ จากผลการพิจารณาดังกล่าว ทำให้ทายาทของผู้ตายไม่ได้รับความเป็นธรรม

คำร้องที่ ๓๒๔ / ๒๕๔๘ ผู้รับมอบอำนาจร้องแทนที่ ๓ ร้องเรียนว่า นางประภัสสร ทศนสุวรรณ ทำงานเป็นพนักงานของบริษัท คาวาชิ ประเทศไทย จำกัด ตั้งแต่วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๓๖ โดยทำหน้าที่ยื่นประทับตราของผลิตภัณฑ์ เป็นระยะเวลาถึง ๑๑ ปี ต่อมาเมื่อประมาณเดือนธันวาคม ๒๕๔๗ นางประภัสสรฯ ได้เกิดอาการเจ็บที่บริเวณสะบักไหล่ และได้เข้ารักษาที่โรงพยาบาลกัทธรนบุรี ซึ่งเป็นโรงพยาบาลตามบัตรรับรองสิทธิประกันสังคม แพทย์ระบุว่าสาเหตุของอาการเจ็บป่วยสืบเนื่องจากการทำงาน นอกจากนี้แพทย์ของคลินิกที่สถานประกอบการพาไปตรวจที่หมู่บ้านไทรธานีวินิจฉัยว่า อาการเจ็บป่วยสืบเนื่องจากการทำงานเช่นเดียวกัน แต่ทางสถานประกอบการพยายามจะปฏิเสธความรับผิดชอบ นางประภัสสรฯ จึงได้ยื่นแบบคำร้องขอรับประโยชน์ทดแทนการขาดรายได้ต่อกองทุนเงินทดแทน สำนักงานประกันสังคมจังหวัดปทุมธานี ซึ่งในเรื่องดังกล่าวคณะกรรมการกองทุนเงินทดแทนได้วินิจฉัยว่า อาการเจ็บป่วยของนางประภัสสรฯ ไม่ได้เจ็บป่วยสืบเนื่องจากการทำงาน และนางประภัสสรฯ ได้อุทธรณ์คำคำสั่งแล้ว ปัจจุบันอยู่ระหว่างรอฟังผลการพิจารณาอุทธรณ์

จากการที่คณะกรรมการกองทุนเงินทดแทนมีคำวินิจฉัยดังกล่าวข้างต้น ซึ่งขัดแย้งกับความเห็นของแพทย์ ทำให้เปิดช่องให้บริษัทฯ อาจอาศัยเป็นข้ออ้างเลิกจ้างนางประภัสสรฯ และปฏิเสธความรับผิดชอบได้

ความต้องการของผู้ร้อง

ผู้ร้องที่ ๑ ขอให้ประสานงานกับสำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ ๖ เพื่อช่วยเหลือผู้ร้องโดยเร่งด่วน ผู้ร้องที่ ๒ ขอให้สำนักงานประกันสังคมจังหวัดเชียงรายจ่ายเงินประโยชน์ทดแทนกรณีตายให้กับทายาท ผู้ร้องที่ ๓ ขอให้ช่วยดำเนินการให้ได้รับประโยชน์ทดแทนกรณีเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานจากกองทุนเงินทดแทน สำนักงานประกันสังคมจังหวัดปทุมธานี

การดำเนินการตรวจสอบ

คณะอนุกรรมการสิทธิแรงงานได้รับฟังข้อเท็จจริงจากการชี้แจง และเอกสารพยานหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ดังนี้

คำร้องที่ ๕๔ / ๒๕๔๗ ผู้ร้องเป็นลูกจ้างของบริษัท ส.พลังคอนสตรัคชั่น จำกัด ทำหน้าที่ขับรถแบ็คโฮ วันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๓๔ ประสบอุบัติเหตุเป็นอัมพาตไม่สามารถเดินได้บริษัทฯ ดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องค่ารักษาพยาบาล และจ่ายเงินเดือนๆ ละ ๕,๐๐๐ บาท โดยส่งไปให้ที่บ้านหักเงินสมทบประกันสังคมทุกเดือน ผู้ร้องเข้าใจว่าประกันสังคมเป็นผู้จ่ายเงินผ่านบริษัทฯ ต่อมาประมาณปลายปี

1/

๒๕๔๔ บริษัทฯ คงส่งเงินตามปกติทำให้ได้รับความเดือดร้อน เนื่องจากไม่มีค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพ ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ไม่มีครอบครัวและพ่อแม่เสียชีวิตหมดแล้วจึงร้องเรียนไปที่รายการ “เสียงผู้บริโภค” ต่อมาเมื่อเจ้าหน้าที่ประกันสังคมมาพบผู้ร้องและแจ้งว่ากรณีนี้ยังไม่มีการแจ้งเรื่องขอรับประโยชน์ทดแทนแต่อย่างใด

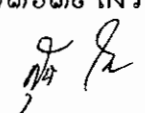
วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ผู้ร้องยื่นแบบขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีทุพพลภาพ กับสำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ ๖ เหตุที่ไม่ได้ยื่นตั้งแต่ปี ๒๕๓๔ หลังได้รับอุบัติเหตุเนื่องจากเข้าใจ บริษัทฯ ได้ดำเนินการให้แล้ว เพราะไม่ได้จ่ายค่ารักษาพยาบาลและยังได้รับเงินอีกเดือนละ ๕,๐๐๐ บาท ตลอดมาต่อมาวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๔๖ คณะอนุกรรมการพิจารณาประโยชน์ทดแทน มีมติที่ประชุมว่า เห็นสมควรให้นายสนธิ์ ตาเอื้อย เป็นผู้ทุพพลภาพได้ตั้งแต่ปี ๒๕๓๔ เนื่องจากได้รับอุบัติเหตุกระดูกสันหลังยุบระดับ T, T เป็นอัมพาตของขาทั้งสองข้าง มีความผิดปกติอื่นที่มีผลต่อการเคลื่อนไหวของแขนขา คือ RIGIDITY HYPERFLEXIA ของขาทั้ง ๒ ข้าง ข้อเท้าทั้ง ๒ ข้างยึดในท่า PLANTAR FLEXION ควบคุมการจับถ่ายปัสสาวะ อุจจาระไม่ได้ ต้องพึ่งพาบุคคลอื่นในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน สูญเสียสมรรถภาพในการทำงานของร่างกายมากกว่าร้อยละ ๗๖ ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ ให้สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ ๖ ตรวจสอบสิทธิว่าเป็นผู้ประกันตนโดยถูกต้องหรือไม่ ได้รับค่าจ้างเดือนละเท่าไร เนื่องจากมีผลต่อการจ่ายเงินทดแทนการขาดรายได้ และเห็นสมควร ได้สิทธิประโยชน์ทดแทนกรณีทุพพลภาพตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓

ผู้ร้องได้รับคำสั่งลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๖ วินิจฉัยว่าเป็นผู้ทุพพลภาพตั้งแต่ปี ๒๕๓๔ แต่เนื่องจากการยื่นขอรับประโยชน์ทดแทนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ไม่มีบทบัญญัติกำหนดระยะเวลาที่จะต้องยื่นขอรับประโยชน์ทดแทน จึงต้องนำบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายแพ่งพาณิชย์มาตรา ๑๕๓/๓๐ เรื่องอายุความทั่วไปมาใช้บังคับโดยอนุโลม เมื่อผู้ร้องยื่นแบบขอรับประโยชน์ทดแทนเกิน ๑๐ ปี จึงขาดอายุความไม่มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนกรณีทุพพลภาพ

วันที่ ๕ กันยายน ๒๕๔๖ ผู้ร้องยื่นอุทธรณ์คำสั่งสำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ ๖ ให้พิจารณา กลับคำวินิจฉัยใหม่ วันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๔๖ สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ ๖ มีคำสั่งถึงผู้ร้องว่ามีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนกรณีทุพพลภาพเป็นเงินวันละ ๘๑.๑๐ บาท เป็นระยะเวลา ๑๕ ปี เดือนละ ๒,๔๓๓ บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๔๓๗,๕๔๐ บาท

ผู้ร้องมีหนังสือสอบถามคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่า ตามที่ผู้ร้องได้รับสิทธิประโยชน์ทดแทนกรณีทุพพลภาพตามรายละเอียดนั้นเป็นธรรมหรือไม่ หากเป็นธรรมผู้ร้องขอรับใบคำสั่งดังกล่าวและต่อมาผู้ร้องแจ้งเพิ่มเติมว่าได้รับเงินค่าทดแทนกรณีทุพพลภาพเป็นระยะเวลา ๑๕ ปีแล้ว

คำร้องที่ ๔๖๕ / ๒๕๔๘ สำนักงานประกันสังคมมีหนังสือที่ รง ๐๖๓๑/๓๖๓๕ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๘ ซึ่งแจ้งผู้ร้องสรุปได้ดังนี้

สำนักงานประกันสังคมจังหวัดเชียงราย ได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วปรากฏว่า นายอุทัย สุธรรมา รับผลิตภัณฑ์สีทาบ้านจากนายธนโชติ กุลพัชรารัตน์ หุ้นส่วนผู้จัดการ ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็ม เอ็ม เพนท์ ในราคาทุนเพื่อนำไปขายให้ลูกค้าที่ติดต่อได้ โดยได้รับค่าตอบแทนเป็นส่วนเกินจากราคาต้นทุน รายได้ที่มีมากขึ้นอยู่กับนายอุทัยฯ จะหาลูกค้าได้เท่าใด ไม่มีการตกลงจ่ายเงินเดือนหรือค่าจ้างประจำ ลักษณะการทำงานของนายอุทัยฯ ไม่ต้องมาทำงานทุกวัน ไม่ต้องลงชื่อปฏิบัติงาน จากลักษณะงานดังกล่าวจึงไม่ถือว่านายอุทัยฯ เป็นลูกจ้างของห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็ม เอ็ม เพนท์ เนื่องจากไม่มีนิติสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ.๒๕๓๗ ดังนั้น สำนักงานประกันสังคมจึงไม่สามารถจ่ายประโยชน์ทดแทน กรณีตายให้กับทายาทนายอุทัยฯ ได้ ทั้งนี้ สำนักงานประกันสังคมจังหวัดเชียงรายได้ชี้แจงให้ภรรยาของนายอุทัยฯ ทราบเหตุผลดังกล่าวเป็นที่เข้าใจเรียบร้อยแล้ว

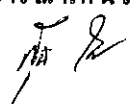
นางรำไพ โกมารทัต ผู้อำนวยการกองนิติกร ๗ สำนักงานประกันสังคม ชี้แจงต่อ คณะอนุกรรมการสิทธิแรงงานเมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๘ ว่า กรณีที่เจ้าหน้าที่ประกันสังคมพิจารณาว่านายอุทัย สุธรรมา ผู้เสียชีวิต ไม่มีนิติสัมพันธ์ในฐานะลูกจ้างของห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็ม เอ็ม เพนท์ เนื่องจากลักษณะการทำงานไม่ต้องมาทำงานทุกวัน ไม่ต้องลงชื่อปฏิบัติงานจึงไม่มีลักษณะเป็นลูกจ้าง เป็นแต่เพียงผู้รับสินค้าไปขายและรับส่วนต่างเป็นรายได้นายอุทัยฯ รับสีไปขายในราคาต้นทุน กำไรที่ได้รับเป็นรายได้ ไม่มีสัญญาจ้างแรงงาน จะมาทำงานหรือไม่มาก็ได้ ไม่มีนิติสัมพันธ์ในการจ้างงาน ช่วงไหนมีรายได้เท่าใด มารับสีไปขายเดือนละกี่วัน ส่วนเกินราคาสินค้าได้ครั้งละเท่าไร ขึ้นอยู่กับนายอุทัยฯ (ผู้ตาย) เรื่องดังกล่าวได้ชี้แจงให้ผู้ร้องและภรรยาของนายอุทัยฯ แล้ว ซึ่งไม่ได้ติดใจแต่อย่างใด

คำร้องที่ ๓๒๔ / ๒๕๔๘ วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๔๗ นางประภัสสร ทศนสุวรรณ เข้ารับการตรวจรักษาที่โรงพยาบาลภัทร-ธนบุรี แพทย์วินิจฉัยโรคว่า กล้ามเนื้อคอ หลัง อักเสบรุนแรง และมีความเห็นว่าให้รับการรักษาด้วยการฉีดยา ควรหยุดงาน ๓ วัน ตั้งแต่วันที่ ๗-๙ พฤษภาคม ๒๕๔๗ สมควรเปลี่ยนไปทำงานหน้าที่อื่นที่ไม่ใช้แรงแขนทั้ง ๒ ข้าง ตามใบรับรองแพทย์

วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๔๗ นางประภัสสร ทศนสุวรรณ เข้ารับการตรวจรักษาที่ โรงพยาบาลภัทร-ธนบุรี แพทย์วินิจฉัยโรคว่า กล้ามเนื้อและเอ็นสะบักซ้ายอักเสบ นัดทำกายภาพบำบัด ๑๐ วัน ตั้งแต่วันที่ ๑๕-๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๗ กล้ามเนื้ออักเสบเนื่องจากการทำงานประทับตราของผลิตภัณฑ์ในลักษณะซ้ำซากตามใบรับรองแพทย์ และบันทึกการรักษาทางกายภาพบำบัด

สำนักงานประกันสังคมจังหวัดปทุมธานี มีหนังสือ ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๔๘ เรื่องแจ้งผลการวินิจฉัยเงินทดแทน ถึงนางประภัสสร ทศนสุวรรณ สรุปได้ดังนี้

ตามที่ได้แจ้งการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยของนางประภัสสร ทศนสุวรรณ เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๗ นั้น กองทุนเงินทดแทน สำนักงานประกันสังคมจังหวัดปทุมธานีพิจารณาเห็นว่าไม่

มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนจากกองทุนเงินทดแทนตามพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ.๒๕๓๗ เพราะการเจ็บป่วยของลูกจ้างไม่เกิดเนื่องจากการทำงานพิจารณาจากการเจ็บป่วยมีกล้ามเนื้ออักเสบเรื้อรังและโรคทาลัสซีเมียประกอบกับลักษณะงานไม่เป็นเหตุทำให้เจ็บป่วย

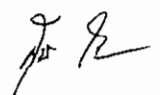
วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๘ นางประภัสสร ทศนสุวรรณ ยื่นหนังสืออุทธรณ์คำวินิจฉัยของพนักงานเจ้าหน้าที่สำนักงานประกันสังคมจังหวัดปทุมธานี สรุปได้ว่า นางประภัสสร ทศนสุวรรณ ไม่พอใจคำวินิจฉัย คือ อันตรายที่ได้รับมิได้เนื่องจากการทำงานหรือมิได้เป็นโรคที่เกิดขึ้นเนื่องจากการทำงาน จึงขอให้คณะกรรมการกองทุนเงินทดแทนได้โปรดพิจารณากลับคำวินิจฉัย เพราะนางประภัสสร ทศนสุวรรณเจ็บป่วยจากการทำงานจริง

วันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๔๘ นางประภัสสร ทศนสุวรรณ เข้ารับการตรวจรักษาที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย แพทย์มีความเห็นว่ากล้ามเนื้ออักเสบเรื้อรังจากการใช้งานซ้ำซากจากลักษณะงานใช้หัวไหล่และแขนซ้ายตลอดเวลา ตามใบรับรองแพทย์

วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๘ นางสมบุญ ศรีคำดอกแค ได้ยื่นหนังสือร้องเรียนความเป็นธรรม ถึงประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ว่าเป็นระยะเวลานานแล้วที่นางประภัสสรฯ ต้องตกอยู่ในความกังวลความเครียด ถูกบีบจากที่ทำงาน ผู้ร้องเห็นว่าการปฏิเสธไม่ให้คนงานได้รับสิทธิเป็นการผลักภาระให้คนงานต้องอุทธรณ์คำวินิจฉัยของกองทุนซึ่งหากกองทุนฯ ยืนตามคำวินิจฉัยนางประภัสสรฯ ต้องทนายเพื่อดำเนินการฟ้องศาลเอง ผู้ร้องจึงขอให้ช่วยประสานกองทุนเงินทดแทนให้กลับคำวินิจฉัยเสียใหม่ให้ถูกต้องตามที่แพทย์ที่ดูแลรักษา และแพทย์ที่ทางบริษัทฯ ไปตรวจและได้ออกใบรับรองแพทย์ยืนยันว่า นางประภัสสร ทศนสุวรรณ มีอาการปวดตะบักหลังอันเป็นสาเหตุเจ็บป่วยสืบเนื่องมาจากการทำงานจริง

คณะกรรมการสิทธิแรงงาน มีหนังสือลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ขอรบผลการอุทธรณ์คำวินิจฉัยของกองทุนเงินทดแทน สำนักงานประกันสังคมจังหวัดปทุมธานี สำนักงานประกันสังคมมีหนังสือลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๑ เรื่องแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์กรณีนางประภัสสร ทศนสุวรรณ สรุปได้ดังนี้ คณะกรรมการกองทุนทดแทนมีมติในการประชุม ครั้งที่ ๑๗/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๔๘ ว่าการเจ็บป่วยของนางประภัสสร ทศนสุวรรณ มิได้เกิดเนื่องจากการทำงาน

นางประภัสสร ทศนสุวรรณ ได้ฟ้องศาลแรงงานหมายเลขคดีดำที่ ๘๘๔๐/๒๕๔๘ ซึ่งศาลได้มีคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๐ หมายเลขคดีแดงที่ ๓๐๕๖/๒๕๕๐ เพิกถอนคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกองทุนเงินทดแทนให้นางประภัสสร ทศนสุวรรณ ได้รับสิทธิตามพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ.๒๕๓๗

สำนักงานประกันสังคมจังหวัดปทุมธานี เปลี่ยนแปลงคำวินิจฉัยตั้งจ่ายเงินทดแทนตาม คำสั่งศาล และแจ้งผลการพิจารณาวินิจฉัยตามหนังสือที่ ปท ๐๐๒๕/๑/๓๖๖๕๐ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ ให้นางประภัสสร ทศนสุวรรณ ทราบ และนางประภัสสรฯ ได้มารับเงินทดแทนการขาดรายได้ เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๐

กรณีไต่สวนทั้งสองข้างสูญเสียชีวิตมรดกภาพ กองทุนเงินทดแทน สำนักงานประกันสังคม จังหวัดปทุมธานีได้แจ้งผลการพิจารณาวินิจฉัยตามหนังสือที่ รง ๐๐๒๕/๑/๑๐๖๔๑ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ และนางประภัสสรฯ ได้มารับเงินเมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๑ เรียบร้อยแล้ว

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.๒๕๓๓

มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ผู้ซึ่งทำงานให้นายจ้างโดยรับค่าจ้าง ไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไร แต่ไม่รวมถึงลูกจ้างซึ่งทำงานเกี่ยวกับงานบ้านอันมิได้มีการประกอบธุรกิจรวมอยู่ด้วย

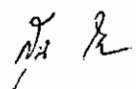
“นายจ้าง” หมายความว่า ผู้ซึ่งรับลูกจ้างเข้าทำงานโดยจ่ายค่าจ้างและให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำงานแทนนายจ้างในกรณีที่นายจ้างเป็นนิติบุคคลให้หมายความรวมถึงผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลและผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคล ให้ทำการแทนด้วย

...

มาตรา ๕๔ ผู้ประกันตนหรือบุคคลตามมาตรา ๑๓ มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนจาก กองทุน ดังต่อไปนี้

- (๑) ประโยชน์ทดแทนในกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย
- (๒) ประโยชน์ทดแทนในกรณีคลอดบุตร
- (๓) ประโยชน์ทดแทนในกรณีทุพพลภาพ
- (๔) ประโยชน์ทดแทนในกรณีตาย
- (๕) ประโยชน์ทดแทนในกรณีสงเคราะห์บุตร
- (๖) ประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพ
- (๗) ประโยชน์ทดแทนในกรณีว่างงาน ยกเว้นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๕

มาตรา ๕๖ ผู้ประกันตนหรือบุคคลอื่นใดเห็นว่าตนมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทน ในกรณีใดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๔ และประสงค์จะขอรับประโยชน์ทดแทนนั้นให้อื่นคำขอรับ

ประโยชน์ทดแทนต่อสำนักงานตามระเบียบที่เลขาธิการกำหนดภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่มีสิทธิขอรับประโยชน์ทดแทนนั้น และให้เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายพิจารณาสั่งการโดยเร็ว

ประโยชน์ ทดแทนตามวรรคหนึ่งที่เป็นตัวเงิน ถ้าผู้ประกันตนหรือบุคคลซึ่งมีสิทธิไม่มารับภายในสองปีนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากสำนักงาน ให้เงินนั้นตกเป็นของกองทุน

มาตรา ๗๓ ในกรณีที่ผู้ประกันตนถึงแก่ความตายโดยมิใช่ประสบอันตราย หรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน ถ้าภายในระยะเวลาหกเดือนก่อนถึงแก่ความตายผู้ประกันตนได้จ่ายเงินสมทบมาแล้ว ไม่น้อยกว่าหนึ่งเดือนให้จ่ายประโยชน์ทดแทนในกรณีตาย ดังนี้

(๑) เงินค่าทำศพตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงแต่ต้องไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของอัตราสูงสุดของค่าจ้างขั้นต่ำรายวันตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานให้จ่ายให้แก่บุคคลตามลำดับ ดังนี้

(๒) บุคคลซึ่งผู้ประกันตนทำหนังสือระบุให้เป็นผู้จัดการศพและได้เป็นผู้จัดการศพผู้ประกันตน

(ก) สามีภริยา บิดามารดา หรือบุตรของผู้ประกันตน ซึ่งมีหลักฐานแสดงว่าเป็นผู้จัดการศพผู้ประกันตน

(ข) บุคคลอื่นซึ่งมีหลักฐานแสดงว่าเป็นผู้จัดการศพผู้ประกันตน

(๓) เงินสงเคราะห์กรณีผู้ประกันตนถึงแก่ความตายให้จ่ายแก่บุคคลซึ่งผู้ประกันตนทำหนังสือระบุให้เป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินสงเคราะห์นั้น แต่ถ้าผู้ประกันตนมิได้มีหนังสือระบุไว้ก็ให้นามเฉลี่ยจ่ายให้แก่สามีภริยา บิดามารดา หรือบุตรของผู้ประกันตนในจำนวนที่เท่ากัน ดังนี้

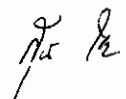
(ก) ถ้าก่อนถึงแก่ความตาย ผู้ประกันตนได้ส่งเงินสมทบมาแล้วตั้งแต่สามสิบเดือนขึ้นไปแต่ไม่ถึงสิบปีให้จ่ายเงินสงเคราะห์เป็นจำนวนเท่ากับร้อยละห้าสิบของค่าจ้างรายเดือนที่คำนวณได้ตามมาตรา ๕๗ คูณด้วยสาม

(ข) ถ้าก่อนถึงแก่ความตายผู้ประกันตนได้ส่งเงินสมทบมาแล้วตั้งแต่สิบปีขึ้นไปให้จ่ายเงินสงเคราะห์เป็นจำนวนเท่ากับร้อยละห้าสิบของค่าจ้างรายเดือนที่คำนวณได้ตามมาตรา ๕๗ คูณด้วยสิบ

พระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. ๒๕๓๗

มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

“นายจ้าง” หมายความว่า ผู้ซึ่งตกลงรับลูกจ้างเข้าทำงานโดยจ่ายค่าจ้างให้ และหมายความรวมถึงผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำงานแทนนายจ้าง ในกรณีที่นายจ้างเป็นนิติบุคคลให้หมายความรวมถึงผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคล และผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลให้ทำการแทนด้วย

พระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่มีการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนและมีใช่เป็นเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาลหรือที่ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งเด็ดขาดแล้ว ให้คณะกรรมการมีอำนาจ ตรวจสอบและเสนอมาตรการแก้ไขตามพระราชบัญญัตินี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๔๔ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับหลักประกันความปลอดภัยและสวัสดิภาพในการทำงานรวมทั้งหลักประกันในการดำรงชีพทั้งในระหว่างการทำงาน และเมื่อพ้นสภาวะการทำงาน ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๕๔ บุคคลซึ่งพิการหรือทุพพลภาพมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสวัสดิการสังคมอันเป็นสาธารณะ และความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ

บุคคลวิกลจริตย่อมได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ

มาตรา ๕๕ บุคคลที่ไม่มีที่อยู่อาศัยและไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ

ความเห็นและมติคณะกรรมการสิทธิแรงงาน

กรณีคำร้องที่ ๕๔ / ๒๕๔๗ นายสนธิ ดาเอื้อย ผู้ร้องที่ ๑ ยื่นอุทธรณ์คำสั่งของสำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ ๖ ผู้ถูกร้องที่ ๑ เรื่องไม่เห็นด้วยกับคำสั่งที่เห็นว่าผู้ร้องที่ ๑ เป็นผู้ทุพพลภาพแต่ยื่นแบบขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีทุพพลภาพเกิน ๑๐ ปี จึงขาดอายุความไม่มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทน ต่อมาคณะกรรมการอุทธรณ์มีคำสั่งให้จ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีทุพพลภาพ เป็นระยะเวลา ๑๕ ปี และผู้ร้องที่ ๑ ได้รับเงินดังกล่าวแล้ว

คณะกรรมการสิทธิแรงงานเห็นว่าผู้ร้องได้รับการแก้ไขปัญหาคำร้องเรียนแล้ว จึงมีมติให้ยุติการตรวจสอบเรื่องร้องเรียน

กรณีคำร้องที่ ๔๖๕ / ๒๕๔๘ นายเจียบ เรือนคารา ประธานสมาคมคุ้มครองผู้บริโภค ผู้ร้องแทน ที่ ๒ ได้ร้องเรียนแทนทนายชอุทัย สุธรรมา (ผู้ตาย) กรณีสำนักงานประกันสังคมจังหวัดเชียงราย ผู้ถูกร้องที่ ๒ ไม่จ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีตายให้กับทายาทอย่างเหตุ ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็ม เอ็ม เพันธ์ สาขาภาคเหนือปฏิเสธนิติสัมพันธ์ฉันท์นายจ้างลูกจ้าง เป็นเพียงการรับสีในราคาต้นทุน

เพื่อนำไปขายในราคาที่สูงกว่าโดยมีรายได้จากเงินส่วนต่างจากการขายไม่ต้องลงเวลาทำงานมาทำงานวันไหนก็ได้ จึงมิใช่ลูกจ้าง-นายจ้าง ตามมาตรา ๕ พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ หรือตาม มาตรา ๕ พระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. ๒๕๓๗ ผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้ชี้แจงรายละเอียดให้กับผู้ร้องแทน ที่ ๒ และทนายผู้ตายเป็นที่เข้าใจแล้ว ประกอบกับทนายทมิได้ยื่นแบบขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีตาม จึงไม่มีคำสั่งอย่างเป็นทางการว่ามีสิทธิหรือไม่มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทน

คณะอนุกรรมการสิทธิแรงงานจึงมีมติเห็นควรให้ยุติการตรวจสอบเรื่องร้องเรียน

กรณีคำร้องที่ ๓๒๔/๒๕๔๘ นางสมบุญ สีคำดอกแค ประธานสภาเครือข่ายกลุ่มผู้ป่วย จากการทำงานและสิ่งแวดล้อม ผู้รับมอบอำนาจร้องแทน ที่ ๓ ได้ร้องเรียนแทนนางประภัสสร ทศนสุวรรณ เรื่องกองทุนเงินทดแทน สำนักงานประกันสังคมจังหวัดปทุมธานี ผู้ถูกร้องที่ ๓ ไม่จ่ายเงิน ทดแทนการขาดรายได้กรณีเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน และค่าสูญเสียสมรรถภาพในการทำงาน ทั้งที่ แพทย์ที่ทำการรักษาระบุสาเหตุการเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน ผู้ถูกร้องที่ ๓ ออกคำสั่งไม่จ่ายเงิน ทดแทน และนางประภัสสร ได้อุทธรณ์คำสั่งต่อคณะกรรมการกองทุนเงินทดแทนวินิจฉัยว่าไม่เจ็บป่วย เนื่องจากการทำงานจึงทำให้นางประภัสสร ต้องฟ้องเพิกถอนคำสั่งกองทุนเงินทดแทนต่อศาลแรงงาน ศาลพิจารณาพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งกองทุนเงินทดแทน และให้จ่ายค่าทดแทนการขาดรายได้เนื่องจากการเจ็บป่วยจากการทำงานและค่าสูญเสียสมรรถภาพในการทำงาน

คณะอนุกรรมการสิทธิแรงงานจึงมีมติเห็นควรให้ยุติการตรวจสอบ เนื่องจากเป็น ประเด็นที่อยู่ในศาลต้องห้ามตามมาตรา ๒๒ พระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบกับผู้ถูกร้องที่ ๓ ได้เปลี่ยนคำวินิจฉัยใหม่โดยให้จ่ายค่าทดแทนการขาดรายได้ และค่า สูญเสียสมรรถภาพในการทำงานและนางประภัสสรได้รับไปเรียบร้อยแล้ว

ข้อสังเกต

คณะอนุกรรมการสิทธิแรงงานพิจารณาเห็นว่า กรณีตามคำร้องทั้งสามมีปัญหาเกี่ยวเนื่อง กับนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงแรงงานในประเด็นเรื่องการคุ้มครองสุขภาพที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการ ทำงานและสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายประกันสังคม จึงมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายดังนี้

๑. กรณี เรื่องอายุความในการยื่นแบบคำขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีต่างๆ เมื่อ พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ และพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. ๒๕๓๗ มิได้กำหนดไว้ และหากพิจารณาเจตนารมณ์ของกฎหมาย ทั้ง ๒ ฉบับ มุ่งที่จะคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของลูกจ้าง เป็นหลัก เมื่อลูกจ้างประสบเหตุการณ์ต่างๆ ได้รับผลกระทบหรือเดือดร้อนในการดำรงชีพมากพออยู่แล้ว จึงไม่ควรนำเรื่องอายุความมาเป็นเหตุในการพิจารณาเพื่อจำกัดสิทธิของลูกจ้าง

๒. เรื่องนิติสัมพันธ์ฉันท์นายจ้าง-ลูกจ้าง เป็นเรื่องละเอียดอ่อนเพราะเป็นข้ออ้างของ นายจ้างที่หยิบยกขึ้นมาเป็นเหตุ ในการไม่แจ้งขึ้นทะเบียนผู้ประกันตนให้กับลูกจ้างทั้งในส่วนของ

ที่ ๒

พระราชบัญญัติประกันสังคมและพระราชบัญญัติเงินทดแทนเพราะนายจ้างต้องจ่ายเงินสมทบ จึงอาจทำให้เกิดการหลีกเลี่ยงการขึ้นทะเบียนที่ไม่ถูกต้องหรือเจตนารมณ์ของกฎหมายทำให้ลูกจ้างไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ใดๆ เนื่องจากนายจ้างไม่ได้ขึ้นทะเบียนให้ลูกจ้างเป็นผู้ประกันตน

๓. เรื่องความล่าช้าและการพิจารณาคำสั่งจ่าย หรือไม่จ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีต่างๆ ทั้งในส่วนกองทุนประกันสังคมและกองทุนเงินทดแทน เนื่องจากส่งผลกระทบกับวิถีชีวิตการดำรงชีพการทำงานของลูกจ้าง กฎหมายทั้งสองฉบับ มีเจตนารมณ์ที่มุ่งช่วยเหลือลูกจ้างให้ได้รับสิทธิประโยชน์เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนและผลกระทบที่เกิดขึ้นกรณีต่างๆ ให้รวดเร็วที่สุด

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑. ให้รัฐบาลเร่งรัดนโยบายขยายความคุ้มครองประกันสังคมแก่บุคคลที่มีลูกจ้าง เพื่อเป็นหลักประกันคุ้มครองแรงงานที่มีลูกจ้าง หรือแรงงานนอกระบบที่มีการขยายตัวและเป็นคนทำงานที่ยากไร้ด้วยโอกาสส่วนใหญ่ในสังคม

๒. ให้กระทรวงแรงงานกำหนดนโยบายคุ้มครองการประกันสังคมลูกจ้างแก่ให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายเงินทดแทนและกฎหมายประกันสังคมอย่างเคร่งครัดโดยไม่นำประเด็นเรื่องอายุความมาเป็นเงื่อนไขยกเลิกประโยชน์ทดแทนกรณีประกอบการพิจารณาจ่ายสิทธิประโยชน์กรณีต่างๆ และแจ้งให้สำนักงานประกันสังคมทุกพื้นที่รับทราบและนำแนวนโยบายนี้ไปปฏิบัติ

๓. ให้สำนักงานประกันสังคมดำเนิน ในการออกคำสั่งเกี่ยวกับประโยชน์ทดแทนอย่างรวดเร็วโดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายเงินทดแทน ที่มุ่งให้ลูกจ้างได้รับสิทธิประโยชน์ภายใต้เงื่อนไขหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยเฉพาะกรณีลูกจ้างมิได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์หลายคนยืนยันว่าเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน คณะกรรมการและอนุกรรมการการแพทย์ในกองทุนเงินทดแทนควรยอมรับเพื่อไม่เป็นการแก้ลูกจ้างต้องไปฟ้องร้องต่อศาลแรงงาน

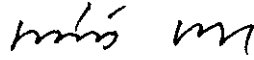
๔. ให้สำนักงานประกันสังคมมีกระบวนการตรวจสอบ การขึ้นทะเบียนผู้ประกันตนทั้งกองทุนประกันสังคมและกองทุนเงินทดแทน โดยเฉพาะสถานประกอบการที่มีรูปแบบและวิธีการจ้างงานที่ไม่ชัดเจน การอ้างไม่มีนิติสัมพันธ์ฉันท์ นายจ้าง-ลูกจ้าง แล้วไม่ขึ้นทะเบียนผู้ประกันตนเป็นการตัดสิทธิประโยชน์ของลูกจ้างเมื่อประสบเหตุใดเหตุหนึ่งตามพระราชบัญญัติประกันสังคมและพระราชบัญญัติเงินทดแทน

๕. เนื่องจากมาตรฐานการวินิจฉัยโรคจากการประกอบอาชีพของแพทย์ในโรงพยาบาลต่างๆ กับการวินิจฉัยของคณะกรรมการการแพทย์ กองทุนเงินทดแทนที่ไม่ได้ตรวจลูกจ้างโดยตรงยังมีความแตกต่างกันในการวินิจฉัยว่าลูกจ้างต้องรับเงินทดแทนล่าช้า จึงสมควรจะปรับมาตรฐานให้สอดคล้องกัน

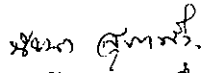
มติของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๒ มีมติเห็นชอบกับความเห็นและมติของคณะอนุกรรมการสิทธิแรงงาน

(นายเสน่ห์ จามริก)

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

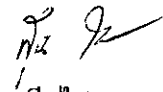

(นางสาวนัยนา สุภาพงษ์)

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(นายประดิษฐ์ เจริญไทยทวี)

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

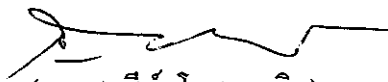

(นางสุนี ไชยรส)

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(นายสุทิน นพเกตุ)

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

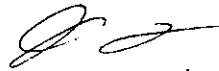
(นายสุรสิทธิ์ โกศลนาวิน)

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(คุณหญิงอัมพร มีสุข)

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(นางสาวอากร วงษ์สังข์)

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ